

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@ca.minjust.gov.ua,

themis@ca.minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань правоохоронної
діяльності
Сергію ІОНУШАСУ**

**Щодо проєктів Законів
(реєстр. № 13576 від 31 липня 2025 року
реєстр. № 13576-1 від 18 серпня 2025 року)**

Шановний Сергію Костянтинівчу!

Міністерство юстиції України відповідно до Вашого листа від 26 серпня 2025 року № 04-27/3-2025/196870 опрацювало проєкти законів України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки та паркування на місцях для осіб з інвалідністю» (реєстр. № 13576 від 31 липня 2025 року), внесений Кабінетом Міністрів України, та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки та паркування на місцях для осіб з інвалідністю» (реєстр. № 13576-1 від 18 серпня 2025 року), внесений народними депутатами України Грищуком Р.П. та іншими, і в межах компетенції повідомляє таке.

Щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки та паркування на місцях для осіб з інвалідністю» (реєстр. № 13576 від 31 липня 2025 року)

Зазначаємо про підтримку вказаного законопроєкту та відсутність зауважень і пропозицій до нього.

Щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки та паркування на місцях для осіб з інвалідністю» (реєстр. № 13576-1 від 18 серпня 2025 року) (далі – проєкт Закону)

Як вбачається з пояснювальної записки, проєктом Закону пропонується підвищення розміру штрафних санкцій за вчинення адміністративних

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 132377/11764-1-25/11.1.2 від 12.09.2025

Підписувач Галущенко Герман Валерійович

Сертифікат 382367105294AF9704000000CC076B01B26E3604

Дійсний з 17.07.2025 20:48:18 по 17.07.2026 20:48:18

правопорушень щодо зупинки, стоянки та паркування на місцях, призначених для осіб з інвалідністю та розширення кола суб'єктів, що можуть накладати адміністративне стягнення в таких випадках. Водночас зазначених заходів буде недостатньо без посилення громадського контролю та спрощення процедури притягнення винної особи до адміністративної відповідальності.

Так, основними цілями і завданнями проекту Закону є:

вдосконалення механізму та порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності у разі вчинення правопорушень, передбачених частиною шостою статті 122 та частиною шостою статті 152¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення;

посилення громадського контролю за дотриманням водіями положень законодавства щодо реалізації особами з інвалідністю наданих їм переваг у сфері дорожнього руху;

підвищення адміністративної відповідальності водіїв за зупинку, стоянку та паркування транспортних засобів на місцях, призначених для осіб з інвалідністю.

За результатами опрацювання проекту Закону висловлюємо такі зауваження до нього.

1. Щодо фіксації порушень правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів громадянами, свідками шляхом повідомлення в режимі фотозйомки (відеозапису) про вчинення правопорушення за допомогою Єдиного державного вебпорталу електронних послуг варто зазначити, що відповідно до Закону України «Про дорожній рух» (далі – Закон) об'єднання громадян і громадяни мають сприяти державним органам у здійсненні заходів щодо безпеки дорожнього руху, водночас контроль у сфері дорожнього руху спрямований на забезпечення дотримання міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та об'єднаннями, а також громадянами вимог законодавства України про дорожній рух.

Контроль у сфері безпеки дорожнього руху здійснюється Кабінетом Міністрів України, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, Національною поліцією, іншими спеціально уповноваженими на те державними органами (державний контроль), а також міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади (відомчий контроль) (статті 13, 51 та 52 Закону).

Відповідно до статей 2, 36 та 37 Закону України «Про адміністративну процедуру» функції публічної адміністрації – надання адміністративних послуг, здійснення інспекційної (контрольної, наглядової) діяльності, вирішення інших справ за заявою особи або за власною ініціативою адміністративного органу.

Однією з підстав для початку адміністративного провадження є ініціатива адміністративного органу, у тому числі у порядку здійснення ним інспекційного (контрольного, наглядового) повноваження.

Ініціювання адміністративного провадження адміністративним органом є, зокрема, порушення права, свободи чи законного інтересу особи або публічного інтересу, виявлене адміністративним органом.

Згідно зі статтями 6 та 7 Закону до компетенції міських рад та їх виконавчих органів, районних рад та районних державних адміністрацій, сільських, селищних рад, їх виконавчих органів у сфері дорожнього руху належить уповноваження інспекторів з паркування здійснювати у випадках, визначених законом, розгляд справ про адміністративні правопорушення та проводити тимчасове затримання транспортних засобів.

Відповідно до статті 52³ Закону поліція здійснює контроль за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, виконанням установлених Кабінетом Міністрів України правил паркування транспортних засобів у частині забезпечення безпеки дорожнього руху на майданчиках для паркування, а у випадках та порядку, визначених законом, тимчасово затримує і доставляє транспортний засіб, у тому числі з використанням спеціальних транспортних засобів (коли розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху), на спеціальні майданчики чи стоянки для тимчасового зберігання, відповідно до закону тимчасово вилучає посвідчення водія.

При цьому відповідно до статті 53¹ Закону порядок та особливості притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), визначаються Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

Таким чином, з огляду на статтю 14² КУпАП адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису) (за допомогою технічних засобів з функціями запису, зберігання, відтворення і передачі фото-, відеоінформації), несе відповідальна особа.

Режим фотозйомки (відеозапису) передбачає здійснення уповноваженою посадовою особою фото/відеофіксації обставин порушення правил зупинки, стоянки або паркування транспортних засобів, а саме: дати, часу (моменту), місця розташування транспортного засобу по відношенню до нерухомих об'єктів та/або географічних координат, інших ознак наявності складу адміністративного правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини КУпАП. При здійсненні фотозйомки обов'язковою є наявність не менше двох зображень транспортного засобу, отриманих з різних або протилежних ракурсів, а в разі фіксації порушення, що полягає в неоплаті вартості послуг з користування майданчиком для платного паркування в межах населеного пункту, в якому не впроваджена автоматизована система контролю оплати паркування, обов'язковою є наявність додаткового зображення (зображень), що фіксує відсутність документа про оплату послуг з користування майданчиком для платного паркування під лобовим склом транспортного засобу (примітка до статті 14² КУпАП).

Відповідно до статті 251 КУпАП доказами в справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному

законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами.

Отже, притягнення особи до адміністративної відповідальності можливе лише за наявності факту адміністративного правопорушення та вини особи у його вчиненні, яка підтверджена належними доказами (пункти 29, 30 постанови Верховного Суду від 08 липня 2020 року у справі № 177/525/17(2-а/177/23/17), адміністративне провадження № К/9901/34580/18).

Враховуючи зазначене, запропонований альтернативний шлях правового врегулювання здійснення нагляду (контролю) за виконанням правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів шляхом фіксації (повідомлення за допомогою Єдиного державного вебпорталу електронних послуг) громадянами (свідками) вчинення правопорушення не узгоджується з вимогами законів України «Про дорожній рух», «Про адміністративну процедуру» в частині дотримання порядку та особливостей притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху відповідними уповноваженими посадовими особами під час здійснення ними інспекційної (контрольної, наглядової) діяльності шляхом фіксації порушень технічними приладами та технічними засобами.

2. Проектом Закону передбачається вдосконалення механізму та порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності, з одного боку – шляхом підвищення штрафних санкцій за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів на місцях для водіїв з інвалідністю, а з іншого – спрощенням процедури притягнення осіб до адміністративної відповідальності за відповідні правопорушення.

Стосовно запропонованої процедури притягнення осіб до відповідальності за правопорушення, передбачені частиною шостою статті 122 та частиною шостою статті 152¹ КУпАП, слід зазначити, що змінами до статті 142 КУпАП передбачається, що порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів на місцях для осіб з інвалідністю може бути зафіксовано свідком за допомогою Єдиного державного вебпорталу електронних послуг у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Аналогічні зміни пропонується внести до статті 258 КУпАП, яка закріплює випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається.

Змінами до статті 277 КУпАП передбачається, що справи про адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою, третьою,

шостою та сьомою статті 122 (у частині порушення правил зупинки, стоянки), частинами першою, другою, шостою та восьмою статті 152¹ цього Кодексу, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), у тому числі свідком за допомогою Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, розглядаються уповноваженою особою невідкладно після виявлення правопорушення та отримання відомостей про суб'єкта цього правопорушення.

Слід звернути увагу, що чинні положення статті 258 КУпАП передбачають фіксацію правопорушення спеціальними технічними засобами, які працюють в автоматичному режимі, або уповноваженими особами.

Водночас згідно із запропонованими змінами зафіксовані будь-якою особою-свідком фото- та відеоматеріали вважатимуться безспірним доказом для винесення постанови про притягнення особи до відповідальності і жодних перевірок достовірності, точності, повноти отриманих у такий спосіб матеріалів уповноваженими посадовими особами не проводитиметься.

Таким чином, виключно на особу, яка притягається до адміністративної відповідальності, покладається обов'язок доведення недостовірності відповідних матеріалів, оскільки посадові особи звільняються від обов'язку перевірки достовірності наданої свідком інформації, наприклад як у випадках, коли протокол складається на підставі доказів, зібраних уповноваженими особами (стаття 251 КУпАП).

Запропоновані зміни порушують питання за статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), яка гарантує право на справедливий суд.

Згідно з практикою Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) стаття 6 Конвенції не встановлює жодних правил щодо допустимості доказів як таких, що є переважно питанням регулювання національним законодавством.

На думку Європейського суду, він не має принципового обов'язку визначати, чи можуть бути допустимими певні види доказів, наприклад, докази, отримані незаконно з точки зору національного законодавства, або, власне, чи був заявник винним, чи ні. Питання, на яке необхідно відповісти, полягає в тому, чи було провадження в цілому, включаючи спосіб отримання доказів, справедливим. Це передбачає вивчення питання незаконності, про яке йдеться, та, якщо йдеться про порушення іншого права Конвенції, характеру виявленого порушення.

Визначаючи, чи було провадження в цілому справедливим, необхідно також враховувати, чи були дотримані права захисту. Крім того, необхідно враховувати якість доказів, зокрема, чи викликають обставини, за яких вони були отримані, сумніви щодо їхньої достовірності чи точності (див. пункти 32–34 рішення у справі «Prade v. Germany» від 03 березня 2016 року, заява № 7215/10).

Крім того, питання достовірності доказів набирає особливої ваги, коли вони стають вирішальними для результату провадження (див. пункт 164

рішення у справі «Gafgen v. Germany» від 01 червня 2010 року, заява № 22978/05).

Стосовно електронних доказів Європейський суд особливо підкреслює, що вони викликають питання щодо надійності, оскільки за своєю суттю більш схильні до знищення, пошкодження, зміни або маніпуляцій. Суд також повторює, що використання неперевіраних електронних доказів у кримінальному провадженні може створювати особливі труднощі для судової влади, оскільки характер процедури та технології, що застосовуються для збору таких доказів, є складним і тому може зменшити здатність національних суддів встановлювати їхню автентичність, точність та цілісність (див. пункт 312 рішення у справі «Yuksel Yalcinkaya v. Turkiye» від 26 вересня 2023 року, заява № 15669/20).

У зв'язку з наведеним запропоновані положення створюють ризик притягнення осіб до адміністративної відповідальності на підставі недостовірних доказів, оскільки реалізація державної функції встановлення наявності чи відсутності правопорушення перекладається на осіб, які стали очевидцями можливого правопорушення, а уповноважені особи звільняються від визначеного законом обов'язку збору доказів. Крім того, може виникнути питання щодо дотримання законності при отриманні доказів, зокрема з огляду на те, що порядок збору доказів буде встановлюватись не КУпАП, а актом Кабінету Міністрів України.

Також застосування відповідного механізму покладає на особу, яка притягається до відповідальності, тягар доведення недостовірності або незаконності отримання доказів, які не були належним чином перевірені, що позбавляє таку особу ефективного засобу правового захисту. Більше того, незрозумілим є механізм оскарження постанови, винесеної посадовою особою, яка звільнена законом від збору та перевірки відповідних доказів. Тобто фактично оскарженню підлягатимуть дії приватної особи, які стали підставою для притягнення до адміністративної відповідальності.

Отже, слід звернути також увагу на запропоновані зміни до Кримінального кодексу України, якими встановлюється відповідальність за подання завідомо недостовірних або підроблених доказів у справі про адміністративне правопорушення, тобто на стадії законопроекту уже припускається, що реалізація запропонованого механізму призведе до використання неналежних доказів для притягнення осіб до адміністративної відповідальності.

Таким чином, відповідні положення не забезпечують належних процесуальних гарантій у зв'язку із притягненням до адміністративної відповідальності за визначені правопорушення та призведуть до порушення права, гарантованого статтею 6 Конвенції.

Крім того, накладення штрафних санкцій на підставі доказів, які можуть викликати сумнів щодо їх достовірності, порушує питання за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції (захист власності). Щоб бути сумісним зі статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, застосування заходу у виді накладення штрафу має супроводжуватися достатніми процесуальними

гарантіями, щоб гарантувати, що цей захід не є свавільним або непропорційним (див. пункт 96 рішення у справі «Apostolovi v. Bulgaria» від 07 листопада 2019 року, заява № 32644/09).

3. Проектом Закону пропонується доповнити статтю 384 Кримінального кодексу України (далі – КК) новою частиною третьою, якою встановити кримінальну відповідальність за подання завідомо недостовірних або підроблених доказів у справі про адміністративне правопорушення до органу (посадової особи), що розглядає справу про адміністративне правопорушення, суду, за яке передбачається покарання у виді виправних робіт на строк до одного року або арешту на строк до трьох місяців, або обмеження волі на строк до одного року.

Слід зазначити, що диспозицією частини першої статті 384 КК передбачено такий склад кримінального правопорушення, як подання завідомо недостовірних або підроблених доказів, за яке особі може бути призначено покарання у виді виправних робіт на строк до двох років або пробаційний нагляд на строк до двох років, або обмеження волі на той самий строк.

Отже, проектом Закону пропонується у частині третій цієї статті передбачити спеціальну норму, якою встановити відповідальність за подання завідомо недостовірних або підроблених доказів у справі про адміністративне правопорушення до органу (посадової особи), що розглядає справу про адміністративне правопорушення, суду.

Зауважуємо, що створення спеціальної норми обумовлюється тим, що із загальних правил, що стосуються всіх осіб, потребує виокремлення ситуація, яка встановлює окремі правила поведінки, які застосовуються до певної категорії осіб або до ситуацій, що характеризуються специфічними ознаками чи обставинами, і, як правило, до такої спеціальної норми встановлюється більш тяжке покарання та саме спеціальна норма буде застосовуватись замість загальної, у разі якщо дії особи підпадають під обидві норми.

Слід також зазначити, що сучасне розвинене право характеризується тенденцією до звільнення від казуальних норм, тобто сформульованих під кожний життєвий випадок, і переходить до встановлення норм загального характеру.

Водночас варто звернути увагу, що кримінальне правопорушення за своєю природою характеризується найвищим ступенем суспільної небезпеки діяння.

Так, зокрема, рівень суспільної небезпеки адміністративних правопорушень не може набувати рівня суспільної небезпеки, притаманного кримінальному правопорушенню.

Таким чином, запропонована проектом Закону частина третя статті 384 КК передбачає відповідальність за правопорушення, що має менший рівень суспільної небезпеки, ніж передбачено в частині першій цієї статті, оскільки зазначена норма є загальною та може стосуватись і кримінального провадження.

Положеннями статті 65 КК передбачено, що суд призначає покарання, враховуючи ступінь тяжкості вчиненого злочину, особу винного та обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання, зокрема шкідливі наслідки, які наступили внаслідок вчинення кримінального правопорушення.

Окремим видом справедливості є питання відповідності покарання вчиненому злочину. Категорія справедливості передбачає, що покарання за злочин повинно бути домірним злочину. Покарання має перебувати у справедливому співвідношенні із тяжкістю скоєного діяння.

Покарання передусім є виправним та превентивним засобом, має використовувати не надмірні, а лише необхідні і зумовлені метою заходи.

Як зазначено в Рішенні Конституційного Суду України від 02 листопада 2004 року № 15-рп/2004 (справа про призначення судом більш м'якого покарання), однією з основних засад права є справедливість, окремим виявом якої є питання відповідності покарання вчиненому злочину. Категорія справедливості передбачає, що покарання за злочин повинно бути домірним злочину. Це означає не тільки те, що передбачений законом склад злочину та граничні межі покарання відповідатимуть один одному, а й те, що покарання має перебувати у справедливому співвідношенні із тяжкістю та обставинами скоєного і особою винного. Адекватність покарання ступеню тяжкості злочину впливає з принципу правової держави, із суті конституційних прав та свобод людини і громадянина.

Враховуючи санкції, передбачені частиною третьою статті 384 КК, за кримінальне правопорушення, що має вищий рівень суспільної небезпеки, зокрема надання завідомо недостовірних або підроблених доказів у кримінальному провадженні, може бути призначено більш м'яке покарання.

Крім того, щодо передбаченої у частині третій статті 384 КК санкції у виді арешту на строк до трьох місяців зазначаємо, що відповідно до частини першої статті 61 КК покарання у виді арешту може застосовуватись лише до засудженого військовослужбовця і полягає в триманні в умовах ізоляції на гауптвахті і встановлюється на строк від одного до шести місяців.

З повагою

Міністр

Герман ГАЛУЩЕНКО